

*DRVENA VODENICA U KARAŠEVU
MOARĂ DE APĂ ÎN CARAȘOVA*

Hrvatska grančica

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 3
ZIUA LIMBII MATERNE

STR. / PAG. 4-5
ODRŽAN ZIMSKI KUP

STR. / PAG. 8-9-10
U POSJET REKAŠKIM HRVATIMA

ZIMSKI KUP U ŠAHU

CUPA DE IARNĂ LA ȘAH

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 08.03.2019, u 15.30 sati. Gledajte nas!

REDACTIA:
COD ISSN 1841-9925

Redactor șef
Ivan DOBRA

Redactori:
Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Maria GIURCHIȚA

Colaboratori:
Maria LAȚCHICI; Pr. Davor LUCACELA; Petru MILOȘ

Tehnoredactor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Uniunea Croaților din România
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

Hrvatska Grančica

UREDNIŠTVO:
ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik:
Ivan DOBRA

Urednici:
Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Marija ĐURKIĆA

Vanjski suradnici:
Marija LACKIĆ; Vič. Davor Lukačela;
Petar Miloš

Tehnoredactor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj
327065 Carașova 22, Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

Hrvatska Grančica

www.zhr-ucr.ro

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 21.03.2019, od 11.00 sati (prije podne). Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

ZIUA LIMBII MATERNE...	STR. 3
ODRŽAN JE ZIMSKI KUP U ŠAHU	STR. 4-5
SVETA MISA U LURDSKOM SVETIŠTU	STR. 5
REUNIUNILE CONSILIULUI MINORITĂȚILOR...	STR. 6
LIKOVNI NATJEČAJ DUGA 2019	STR. 7
LIMBA MEA MATERNĂ	STR. 7
U POSJET REKAŠKIM HRVATIMA	STR. 8-10
MEĐUNARODNI DAN MATERINSKOG JEZIKA	STR. 11
AMINTIRI FRUMOASE CU BELDIȚE ȘI SCOBARI!	STR. 12
ȘEDINȚA CONSILIULUI LOCAL	STR. 13
IN MEMORIAM: AKADEMIK	
MARKO SAMARDŽIJA	STR. 14
DUHOVNA "ZRCALA"	STR. 15

DUHOVNA "ZRCALA"

Prije dva tjedna slušali smo „Blago vama siromasi..." i „Jao vama bogataši...", prošle nedjelje slušali smo „Ljubite svoje neprijatelje...". Današnju nam pouku Isus prenosi kroz prispodobu.

Prispodobu Isusu služe da čovjek može lakše razumjeti Božju poruku, te da lakše sadržaj te poruke primjeni na sebe. Također, posebnošću njezinog stila privlači se pozornost slušatelja, te on može lakše zapamtiti poruku.

Budući da je čovjek po prirodi znatiželjan, a znatiželja ga često odvede u krivo, ovdje se ona usmjerava na koristan sadržaj.

„Može li slijepac slijepca voditi? ..."

U ovom slučaju slijepac je čovjek koji je stalno okrenut traženju tuđih mana i ispravljanju tuđih pogrešaka, dok je istovremeno posve slijep za svoje vlastite.

Može li dakle takav čovjek onoga drugoga

Ohridu (2008.) i Minsku (2013.), kao i hrvatskih slavističkih kongresa u Puli (1995.), Osijeku (1998.), Zadru (2002.), Varaždinu (2006.) te u Vukovaru i Vinkovcima (2014.).

Od 1995. akademik Marko Samardžija bio je član Međunarodne komisije za slavenske književne/standardne jezike i Međunarodnog slavističkoga komitet od 2008., a

od 2009. do 2012. i član Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika.

No za nas, njegovi bivši studenti, bio je prije svega Profesor. I posjetio nas je više puta u našim krajevima (Lupak, Klokotić, Karašovo), kako u pratnji drugih naših profesora, tako i zajedno sa studentima Kroatistike. Vodio je svoje studente na teren u sve

dovesti na pravi put i pomoći mu da se oslobodi onog svog grijeha? Naravno da ne može, jer će se dogoditi da će onoga i sebe odvesti u jamu propasti.

Ništa ne čudi da ljudima ide teško iskrenost, jer prema istraživanju najčitanija stranica koju ljudi svakodnevno čitaju kao svoje životno štivo je stranica horoskopa, zatim ono vezano za tuđe grijehe i crna kronika... Kakav onda možemo očekivati pristup drugim ljudima nakon takvog štiva, nakon takvog napajanja srca?

Ako je na Tv-u najgledanije ono što je vezano uz javno izrugivanje drugih, kakvo će biti stanje naše duše? Kako ćemo moći, pored tolika toga natiskanog u naše srce, imati ispravan pogled na druge, a kamoli imati vremena vidjeti vlastite grijehe u ispravnom svjetlu?!

„Više buke napravi stablo koje padne, nego li čitava šuma koja raste"

Mentalitet svijeta, ako ga slušamo, uči nas da se po cijele dane bavimo tuđim grijesima, ali ne s ciljem da nađemo rješenje, nego da se zadržimo u stanju osude.

Jedan unuk je toliko volio svog djeda da uopće nije zamjećivao njegove mane.

Uvijek kad bi djed došao s posla trčao bi prema njemu u zagrljaj i stalno bi mu govorio: „Oh, ja imam najboljeg djeda na svijetu. Tvoji radnici djede mora da su jako sretni što rade kod tebe."

Stvarnost je pak bila posve drugačija. Djed je bio jako grub prema radnicima i često bi ih kažnjavao smanjivanjem plaće. Međutim, upravo ono unukovo neprestano ponavljanje s vremenom je utjecalo na djeda i unukov glas je uspio doprijeti do djedova srca.

Djed je progledao i promijenio se, zaista je promijenio svoj stav prema radnicima, i počeo im povećavati plaće, nagrađujući na kraju prema učinku one koji su zaista pokazivali više truda.

Dr. theol. Davor Lucacela

zemlje u kojima živi hrvatska manjina. Održavao živom vezu domovine s raseljenom Hrvatskom. Veliki čovjek, stručnjak i profesor. Hvala Vam, Profesore, na svim predavanjima i lekcijama, fakultetskim i ljudskim!

Vaši bivši zagrebački studenti.

Maria Lațchici

In memoriam:**AKADEMIK MARKO SAMARDŽIJA***Naš profesor i prijatelj naših mjesta*

U utorak, 19.02.2019., medijima se proširila vijest, tužna nažalost, da nas je napustio još jedan od velikana hrvatske riječi i jezikoslovlja. Riječ o našem bivšem profesoru s Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, Marku Samardžiji, ujedno i velikom prijatelju naših slea. Svojim kolegama koji su studirali u Zagrebu na Filozofskom fakultetu ne trebam ništa govoriti. Njima je ime profesora Samardžije dovoljno da bi prizvali uspomene iz studentskih dana, iz velike dvorana br. 7, u kojoj smo obično slušali profesorova predavanja, bilo iz Standardnog jezika, bilo da smo pohađali njegove seminare.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković uputio je u utorak izraze sućuti obitelji u povodu smrti akademika Marka Samardžije istaknuvši da će ga Hrvatska pamtit i po iznimnome doprinosu jeziku, jezikoslovlju i povijesti standardnoga hrvatskog jezika te kao znanstvenika koji nas je zadužio afirmacijom hrvatskoga jezičnog, kulturnog i povijesnog identiteta.

Profesor Marko Samardžija jebio istaknuti hrvatski jezikoslovac, redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i voditelj Akademijinog Zavoda za lingvistička istraživanja.

Rodio se 2. rujna 1947. u Vođincima kod Vinkovaca gdje je pohađao osnovnu školu, a srednju ekonomsku školu završio je u Vinkovcima.

Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu završio je studij hrvatskoga jezika i jugoslavenskih književnosti te filozofije (1971.), magistrirao (1977.) i doktorirao (1986.). Radio je kao profesor u Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu od 1971. do 1973., a zatim prelazi na Katedru za suvremeni hrvatski književni jezik (hrvatski standardni jezik) gdje 1973. postaje asis-

tent, 1978. znanstveni asistent, 1987. docent, 1992. izvanredni profesor, a 1998. redoviti profesor. Bio je predstojnik Katedre za hrvatski standardni jezik od 1992. do 2006., a od 1996. do 1998. i pročelnik Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Umro je 2017. Od 2000. do 2001. Bio je ravnatelj Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Za redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u Razredu za filološke znanosti, izabran je 2018. kada je postao i voditelj Zavoda za lingvistička istraživanja HAZU.

Akademik Marko Samardžija bio je autor, urednik i priređivač oko 30 znanstvenostručnih radova o sintaksi, lek-

sikologiji i povijesti hrvatskoga standardnog jezika. Od njegovih autorskih knjiga spominjemo: Ljudevit Jonke (1990.), Hrvatski jezik u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj (1993.), Filološki portreti (1993.), Leksikologija s poviješću hrvatskoga jezika (udžbenik za 4. razred gimnazije, više izdanja 1995.–2000.), Iz triju stoljeća hrvatskoga standardnog jezika (1997.), Hrvatski jezik 4. Udžbenik za 4. razred gimnazije (više izdanja 1998.–2008.), Jezikoslovni razgovori (2000.), Leksikon hrvatskoga jezika i književnosti (u suradnji s Antom Selakom, 2001.), Nekoć i nedavno – odabrane teme iz leksikologije i novije povijesti hrvatskoga standardnog jezika (2002.), Piščev izbor (2003.), Iz triju stoljeća hrvatskoga standardnog jezika (2. prošireno izdanje, 2004.), Hrvatski kao povijesni jezik (2006.), Hrvatski jezik, pravopis i jezična politika u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj (2008.) idr.

Bio je gost lektor na Sveučilištu u Kölnu akademske godine 1977./1978. i 1978./1979., gost docent na istom sveučilištu akademske godine 1986./1987. i 1987./1988., gost profesor na Visokoj pedagoškoj školi D. Bersenyija u Szombathelyu (ljetni semestar 1996.), na Sveučilištu u Mostaru (od 1995. do 2003.) i na Sveučilištu u Peču (ljetni semestar 2004.) te gost predavač na sveučilištima u Budimpešti, Katowicama, Ljubljani, Poznanju, Varšavi i Skoplju.

Sudjelovao je na međunarodnim slavističkim kongresima u Bratislavi (1993.), Krakovu (1998.), Ljubljani (2003.),

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LIMBII MATERNE

Z iua Internațională a Limbii Materne, sărbătorită pe tot mapamondul în data de 21 februarie, a fost celebrată și la Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat din Carașova, promovând astfel diversitatea culturală și lingvistică. Pe lângă etnicii croați care învață aici și care sunt majoritari, mai putem întâlni elevi de etnie rromă, dar și elevi a căror limbă maternă este limba română.

Pentru a marca această zi importantă, elevii claselor I-IV din Carașova, sub atenta supraveghere a învățătoarelor Ana Filca și Aida Borcescu, au organizat un frumos eveniment educativ și interetnic. La eveniment a asistat și directorul instituției de învățământ, domnișoara Alina Miștoiu.

„Fiecare dintre noi are o limbă maternă, iar astăzi este Ziua Internațională a Limbii Materne. Astăzi, pretutindeni, pe tot globul pământesc, se serbează această zi a limbii materne, a limbii pe care fiecare dintre noi o vorbim acasă, în sânul familiei, cu vecinii de lângă casă sau cu prietenii la joacă. Limba maternă este limba în care cânt, este limba în care visez, este limba în care vorbesc cu păpușa când mă joc, este limba în care vorbesc cu câțelul sau pisica, într-un cuvânt este limba pe care eu o trăiesc. Marele poet Lucian Blaga a spus: „limba este întâiul mare poem al unui popor”. „Limba, graiul matern, este cel mai de preț dar al unui popor pentru că aceasta transmite istoria, trecutul, din generație în generație, iar voi copiii trebuie să fiți mândri că știți mai multe limbi.”, au fost cuvintele de introducere rostite de doamna Ana Filca.

Pe tot parcursul evenimentului doamnele învățătoare au interacționat cu elevii, astfel

încât fiecare copil să priceapă cât mai bine sensul și importanța acestei zile. La rândul lor, elevii, majoritatea dintre ei de etnie croată, au recitat versuri legate de „limbă” din creația unor autori croați, dar și din creațiile unor autori români care au scris despre croații carașoveni, precum și povești scrise de croații din Nermed, Lupac și Clocotici, iar elevii mai mari au prezentat eseuri. La finalul evenimentului fiecare elev a scris pe un panou special amenajat pentru acest eveniment, câte un cuvânt fumos în limba maternă.

Limba maternă este cel mai puternic instrument de conservare și dezvoltare a patrimoniului tangibil și intangibil. Toate acțiunile întreprinse în vederea propagării limbii materne vor servi atât la încurajarea diversității și a educației multilingvistice, cât și la dezvoltarea conștientizării depline a tradițiilor lingvistice și culturale din întreaga lume și să inspire, totodată, solidaritate bazată pe înțelegere, toleranță și dialog.

Data de 21 februarie face trimitere la evenimentele din această zi a anului 1952, când mai mulți studenți ce demonstau în Dhaka pentru recunoașterea limbii lor materne „bangla”, drept una din cele două limbi ale Pakistanului de atunci, au fost împușcați de forțele de poliție. Această zi a fost stabilită pentru prima dată în 17 noiembrie 1999, de către UNESCO și a fost recunoscută de Adunarea Generală a Națiunilor Unite prin aceeași rezoluție prin care anul 2008 a fost declarat Anul Internațional al Limbilor. Începând cu anul 2000, în fiecare an, la 21 februarie, această zi este sărbătorită de toate instituțiile care, prin promovarea limbilor materne, militează pentru promovarea diversității culturale. În acest sens, Uniunea Croaților din România militează constant pentru păstrarea și promovarea limbii materne, ca și componentă fundamentală a identității etnicilor croați de pe aceste meleaguri.

Limba maternă și cultura sunt componente esențiale în procesul de definire a unei minorități naționale. Însușirea limbii materne, precum și utilizarea ei ca mijloc de comunicare contribuie la conservarea și perpetuarea identității fiecărei minorități. Există obiceiuri, există tradiții care se păstrează și se transmit mai departe, dar limba maternă se poate pierde foarte ușor, dacă nu este învățată și vorbită în familie ori dacă nu este studiată și exersată în școală.

Maria Giurchița

ODRŽAN JE ZIMSKI KUP U ŠAHU

U subotu 9. veljače 2019. godine, s početkom od 10,00 sati, održano je u zgradi ZHR-a u Karaševu 5. izdanje Zimskog kupa u šahu za sve ljubitelje šahovske ploče i figura iz karaševskih mjesta.

Organizator kompeticije bio je Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj, stručnu pomoć je organizatorima kao i uvijek do sada pružio gosp. Mihai Bolintiș, predsjednik Karaš-severinske šahovske organizacije, a ljubitelji ove plemenite igre su se u velikom broju okupili na startu turnira.

Na ceremoniji otvaranja sudionicima se obratio Mihai Bolintiș, strastveni promicatelj šahovske igre na svim razinama, posebice među učenicima kao izvanškolske aktivnosti. On je, između ostalog, izrazio zadovoljstvo odazivom mladih šahista na ovo natjecanje, pozvao ih da sljedeće godine dođu u još većem broju na turnir te naglasio kako za postizanje velikih rezultata nije dovoljno sudjelovanje jedino na godišnjem šahovskom natjecanju koje organizira ZHR, već treba stalno trenirati tijekom cijele godine:

Mladi šahisti iz lupačke općine

„Ovo je lijepo šahovsko natjecanje koje pokazuje da u karaševskim selima žive ne samo marljivi, nego i inteligentni ljudi, ali ja se nadam da će vaša selektirana ekipa kadeta i juniora sudjelovati u budućnosti i na nekim šahovskim natjecanjima na županijskom nivou. Ovo što se radi u Karaševu je hvale vrijedno ali nije dovoljno. Neugodno sam iznenađen svaki put kad vidim da se šahovska

natjecanja u Ričici odvijaju bez ijedne ekipe iz Karaševa ili karaševskih mjesta. Šteta, imate veliku šahovsku selekcijsku osnovu i imali biste realne šanse da ostvarite dobre rezultate na svim natjecanjima. Radujemo kad vidim da su prisutni ovdje najbolji igrači, a još bi me više obradovalo kad bi jedan ili više seniora preuzeli odgovornost da uvedu mlade u tajne ove plemenite igre i pripreme nadolazeće generacije. Bez rada i ustrajnosti ne može se ništa realizirati, a to je najveća lekcija koju nam daje sport. Ako ne dovedemo mlade u šahovske dvorane gdje bi valorički izrasli i performirali, probudit ćemo se da iza nas ne ostaje ništa. Nije dovoljna samo jedna šahovska kompeticija kojase zatim gasi, potreban je kontinuitet i stalni rad. Ovdje imate prekrasno sjedište koje može maksimalno biti iskorišteno i šahovskim treninzima permanentnog karaktera. Čestitam organizatorima, a

svima vama želim puno nadahnuća u utakmicama koje slijede.

Turnir se igrao u četiri dobne kategorije, tempo igre je bio 15 minuta po igraču, odnosno 30 minuta po utakmici. U kategoriji do 10 god. slavio je Marian Gluvac iz Vodnika, drugo mjesto pripalo je Petroneli Buneai iz Ravnika, dok je treće mjesto zauzeo David Lucacela iz Ravnika. U kategoriji do 14

ȘEDINȚELE CONSILIULUI LOCAL DIN CARAȘOVA

În data de 28.02.2019, începând cu ora 9,00, la Căminul Cultural din comuna Carașova a avut loc ședința ordinară a Consiliului Local. Ordinea de zi a ședinței a cuprins 6 proiecte de hotărâre și capitolul Diverse.

La primul punct de pe Ordinea de zi, consilierii locali au aprobat proiectul de hotărâre privind desființarea postului de paznic de pășune, nejustificându-se menținerea acestuia în continuare întrucât fondul forestier al comunei Carașova a fost dat spre administrare Ocolului Silvic Banatul Montan SA, urmând ca aceștia să preia și pășunile împădurite de pe raza comunei. Consilierii locali au mai aprobat și planul de lucrări de interes local pen-

respectivă va recăpăta un aspect îngrijit. De asemenea, consilierii locali au ales pentru următoarele trei luni un nou președinte de ședință, în persoana domnului Ifca Petru, membru PNL.

La capitolul Diverse, consilierii au dorit să afle care este stadiul proiectelor aflate în derulare în comuna Carașova. Astfel primarul i-a informat că au reînceput lucrările la modernizarea iluminatului public, se continuă cu asfaltarea unor străzi din Carașova și se lucrează de zor la extinderea rețelei de canalizare și la realizarea căminelor de branșare a cetățenilor. Primarul speră că la sfârșitul lunii iunie lucrările la canalizare să fie finalizate, iar în luna aprilie să înceapă modernizarea și asfaltarea drumului agricol Kajć.

Una dintre investițiile importante pentru comunitatea noastră a fost discutată în ședința ordinară din 31.01.2019, când Uniunea Croaților din România a depus o cerere prin care a solicitat Consiliului Local atribuirea unui teren cu o suprafață de 2.700 m în vederea construirii unui Centru cultural sportiv, care să includă, printre altele, și un teren de mini-fotbal sintetic. „Un asemenea obiectiv ar facilita și învățarea limbii materne prin

practicarea sportului pe toată durata anului și ar conferi multe beneficii comunității noastre”, a precizat în expunerea de motive deputatul Slobodan Ghera, președintele Uniunii Croaților. Primarul Bogdan Petru a salutat inițiativa UCR-ului, precizând că va întocmi în acest sens un Proiect de hotărâre pe care îl va prezenta aleșilor locali spre aprobare, după ce Primăria va proceda la dezmembrarea parcelei de teren solicitată de UCR, parcelă situată în spatele blocului de locuințe și a păstrăvăriei din localitate.

În ceea ce privește proiectul de hotărâre privind concesionarea prin licitație publică a imobilului compus din clădire și teren în suprafață de 930 mp, acesta a fost votat în unanimitate. Este vorba despre cererea depusă de către SC Milovan Construct SRL prin care solicita concesionarea imobilului situat în vecinătatea terenului de fotbal din localitatea Carașova pentru amenajarea unui depozit de materiale și desfășurarea unor activități economice. Consilierii consideră oportună concesionarea acestui imobil, fiindcă prin aceasta vor crește veniturile la bugetul local, se vor crea noi locuri de muncă, dar și prin amenajarea clădirii, zona

Ședința Consiliului local din 31.01.2019

AMINTIRI FRUMOASE CU BELDIȚE ȘI SCOBARI!

Prima dragoste a copilăriei mele a fost pescuitul sportiv, iar în unele cazuri, chiar și cel mai puțin sportiv.

Copilărilor pe malul frumosului râu Caraș am ajuns să deslușesc tainele și îndeletnicirile acestei pasiuni încă de la o vârstă foarte fragedă, iar dintre toate speciile de pești care trăiesc la noi în râu cel mai mult m-a marcat pescuitul scobarului, deoarece era una dintre speciile cele mai greu de prins.

Pescarul trebuie să stea mai tot timpul cu lanseta (undița) în mână, iar mușcătura scobarului la momeala prezentată este adesea greu de

înspre Goruia. M-am trezit dimineața devreme, mi-am făcut cafeaua, am luat ranița în spate, bețele de pescuit și am plecat pe jos într-o lume cunoscută numai de noi, pescarii hoinari, oamenii împătimiți și dedicați trup și suflet pasiunii. Era o dimineață geroasă cu câteva grade sub zero când m-am aventurat de unul singur pe malul râului Caraș la un pescuit de scobar și beldiță (bârzac), aceasta din urmă fiind singura specie la care puteam spera la ceva rezultate acceptabile pe o asemenea vreme. Am ales un loc cu apă lină și adâncă de aproximativ 1-1.5 m, am nădit locul bine și m-am apucat să-mi pregătesc bețele cu care urma să pescuiesc. Între timp am adunat și ceva lemne cu care am făcut un foc micuț, "pescăresc" îi zic eu, pentru a mă putea încălzi din când în când. Am montat o lansetă la montură fixă, iar ca momeală am folosit un peștișor viu, boiștean (bojanka), primul prins la viermuși, în speranța capturării unui clean sau păstrăv mai mare.

După primele ore de pescuit am adunat aproximativ 30-40 de beldițe și un singur scobar, dar am avut și un

observat, fiind una dintre cele mai fine mușcături ale peștilor pașnici din țara noastră. Cele mai bune rezultate la pescuitul scobarului le-am avut la începutul lui septembrie până târziu în octombrie sau chiar decembrie, dar scobarul se poate captura foarte bine și primăvara, în lunile februarie și martie, înainte de boiștea când femelele își depun icrele.

Momeala mea preferată a fost și va fi întodeauna viermele de carne, pâinea înmuiată în lapte și unele cereale precum grâul și porumbul. Iar cum ieșirile și aventurile mele de pescuit sunt de ordinul sutelor chiar a miilor, am să vă împărtășesc una mai specială, petrecută cu mulți ani în urmă pe malul minunatului nostru râu Caraș. Era pe la sfârșitul lunii februarie și nu am așteptat mult topirea zăpezii din zonele munților, deoarece știam că acest fapt va crește foarte mult debitul râului, iar apa va deveni foarte murdară și imposibilă de pescuit. Ca zonă de pescuit am ales una mai linistită, în aval de comuna Carașova,

atac la montura fixă care s-a soldat doar cu pierdere peștișorului momeală. Am încins focul și am ascuțit două țepușe în care am înfipt puțină slănină și niște cârnați de casă. După ce m-am delectat cu aceste bunătăți, am trecut iarăși la pescuit, în speranța vreunei capturi mai mari. Scobarul, mai leneș în această perioadă a anului, nu a fost prea activ, am prins doar doi mai răsați, iar beldițe nu mai pescuiam, deoarece prinsesem îndeajuns pentru o saramură la borcan. În schimb, am avut parte de o surpriză la lanseta cu montura fixă la peștișor, am fost pe fază la atacul peștelui și am înțepat ferm în momentul potrivit. De această dată peștele nu a mai avut nici o șansă. După un drill superb de vreo 5 minute am adus la mal un păstrăv de munte foarte închis la culoare, de aproximativ un kilogram și 50 de cm.

Înfrigorat până în măduva oaselor, dar fericit până în adâncul sufletului, mi-am strâns încetișor lucrurile și am plecat spre casă, punând astfel capăt unei noi aventuri memorabile pe malul Carașului.

Petru Miloș

god. najbolji se pokazao Matei Kikeš iz Vodnika, drugo mjesto je zauzela Ankica Dobra iz Karaševa, a treći je bio Mihai Filca iz Karaševa. U kategoriji do 18 godina najuspješniji se pokazao Alen Jaguca iz Karaševa sa stopostotnim učinkom. On je inače pobjednik i prijašnjih dviju edicija i ispred njega se nazire svjetla šahovska perspektiva. U istoj dobnoj skupini drugi je bio Dejan Pauca iz Karaševa, a treći je bio Daniel Nikula iz Lupaka. Kod seniora prvo mjesto je pripalo Samiru Golfici iz Lupaka, drugi je bio Mikola Ujkica iz Karaševa, a treće mjesto je pripalo Dejanu Ugrinu iz Karaševa.

Na kraju turnira organizator je nagradio medaljama i pokalima po troje najuspješnijih u svakoj kategoriji, dok su svi ostali sudionici primili diplome za sudjelovanje.

Ivan Dobra

SVETA MISA U LURDSKOM SVETIŠTU

Unatoč hladnom i kišovitoj zimskoj danu, vjernici iz karaševskih mjesta su se 11. veljače 2019. godine okupili u velikom broju u Lurdskom svetištu u Karaševu kako bi sudjelovali na Svetoj misi kojom je proslavljen Blagdan Gospe Lurdske i Svjetski dan bolesnika.

za ogrjev. Kao datum obilježavanja Svjetskog dana bolesnika izabran je upravo 11. veljače, kad se u Katoličkoj Crkvi slavi spomendan Blažene Djevice Marije Lurdske, budući da je marijansko svetište u Lourdesu, poznato po brojnim čudesnim ozdravljenjima, postalo velikim okupljalištem bolesnika koji

Misno slavlje predvodio je klockički župnik Petar Dobra u suslavlju s karaševskim župnikom Petrom Rebedžilom i lupačkim župnikom Marjanom Tinkulom, koji je održao i nadahnutu propovijed o Gospinim ukazanjima u Lurdu i potrebama bolesnika u svijetu. „Blagdan Gospe Lurdske slavi se svake godine u spomen na Prvo Gospino ukazanje iz 11. veljače 1858. godine (od ukupnih 18 kojih je imala do kraja te iste godine). Gospa se je tada ukazala djevojčici po imenu Bernardica Soubirous, u Lurdu kod špilje, dok je siromašna djevojčica brala drva

se ondje dolaze moliti. Obilježavanjem ovog dana se izražava i zahvala svima onima koji skrbe o bolesnicima, svima onima koji svojim plemenitim radom i trudom brinu o potrebama bolesnih”, naglasio je vlč. Tinkul za vrijeme propovijedi.

Na kraju Svete mise domaći župnik je zahvalio vjernicima i svećenicima na sudjelovanju u Svetoj misi te je sve prisutne pozvao da u učvrste svoju povezanost sa crkvom i budu otvoreni molitvi i Božjoj riječi.

Ivan Dobra

REUNIUNILE CONSILIULUI MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

În data de 19 februarie 2019, la sediul Departamentului pentru Relații Interetnice, au avut loc primele reuniuni din acest an ale Comisiei pentru învățământ și tineret și ale Comisiei pentru cultură, culte și mass-media.

La cele două reuniuni, Uniunea Croaților din România a fost reprezentată de către: Ghera Milovan Petar, Ivănoaica Tudorel și Mihailă Nicolae. Alături de reprezentanți ai organizațiilor minorităților naționale din România au participat și reprezentanți ai departamentu-

care promovează lectura în limba maternă, dar și să susțină activitatea de traducere a unor autori care provin din rândul propriilor comunități.

Ambele comisii au dezbătut, pe domeniul respectiv de activitate, modalitățile de completare a chestionarelor, ale căror răspunsuri vor sta la baza întocmirii celui de-al III-lea Raport de monitorizare privind stadiul implementării Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare în România.

În cadrul Comisiei pentru cultură, culte și mass-media, doamna secretar de stat Lacziko Enikő Katalin s-a referit la colaborarea dintre Departamentul pentru Relații Interetnice și Uniunea Scriitorilor din România, prin

care se acordă premii pentru scriitorii care aparțin minorităților naționale, în cadrul evenimentului "Premiile pentru Literatură în limbile minorităților".

Calendarul activităților pentru anul 2019, pentru fiecare dintre cele două comisii, a fost stabilit, printre aceste activități regăsindu-se și unele care urmează să fie organizate în comun.

Pe agenda de lucru a celor două comisii s-au aflat următoarele teme: alegerea comitetului de conducere pentru anul 2019; Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare, discuții cu privire

la implicarea organizațiilor minorităților naționale în pregătirea celui de al III-lea Raport de monitorizare privind stadiul implementării Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare; stabilirea agendei de activități a celor două comisii pentru anul 2019.

Referitor la problemele specifice din domeniul educației, reprezentanții minorităților naționale au subliniat faptul că este necesară o politică predictibilă în domeniul învățământului și o promovare mai eficientă a modului de organizare a învățământului pentru minoritățile naționale, pentru atragerea spre studiul în limba maternă a cât mai multor elevi din rândul comunităților etnice.

În contextul în care anul 2019 a fost declarat "Anul cărții" în România, reprezentanții minorităților naționale au fost încurajați să propună proiecte

Misiunea Departamentului pentru Relații Interetnice este promovarea diversității etnoculturale și lingvistice, prevenirea și combaterea rasismului și xenofobiei, cultivarea valorilor comune și a dialogului intercultural, în scopul consolidării sistemului de protecție a minorităților naționale din România.

Maria Giurchița

MEĐUNARODNI DAN MATERINSKOG JEZIKA

Dana 21. veljače obilježava se Međunarodni dan materinskog jezika koji je UNESCO proglasio 1999. u spomen na prosvjed i pogibiju bengalskih studenata koji su prije 47 godina zahtijevali ravnopravnost za svoj jezik.

Time su željeli naglasiti potrebu za očuvanjem kulturne i jezične raznolikosti različitih krajeva svijeta.

UNESCO-ov dokument iz 1970. godine kaže "Materinski jezik označuje put ljudskog bića i pomoću njega ono ulazi u društvo, čini svojom kulturu grupe kojoj pripada i postavlja temelje razvoju svojih intelektualnih sposobnosti".

A što je to materinski jezik? Materinski jezik je jezik koji kao djeca učimo od okoline i obitelji. Sastavni je dio našeg identiteta i najizravniji izraz

kulture. A koji je naš materinski jezik? Jezik naše zajednice je karaševski govor, sa svim varijantama (lupački, klokotički, karaševski itd.), a hrvatski standardni jezik nam je službeni materinski jezik. Kako je većina naših sumještana raseljena po Austriji, upoznati su, a neki čak i žive među Gradišćanskim Hrvatima. Službeni naziv njihovog materinskog jezika je gradišćanskohrvatski, a službeni bi naziv onda bio karaševskohrvatski. Divimo se Gradišćanskim Hrvatima na naporima koje ulažu u očuvanju svog materinskog jezika, kao najočitijeg izraza identiteta, u očuvanju svoje nošnje, glazbe itd. U mnogočemu su nam uzor. Bogu hvala, zadnjih desetljeća to je vidljivo i kod nas, preko napora za opstanak naših škola, folklornih društava, kulturnih i sportskih manifestacija, sve jačih i češćih veza s Hrvatskom.

No uvijek trebamo imati u vidu da nam jezik, materinski, bude na prvom mjestu kada govorimo

o očuvanju našeg identiteta. Nastojmo ga govoriti, uvijek, nastojmo ga održati što čišćim onako kako su nas učili roditelji, a pogotovo naše stare majke i djedovi, nastojmo ga u svakodnevnoj komunikaciji koristiti, u obitelji, na ulicama naših mjesta, u školama, u općinskim uredima. A kada ne znamo neku riječ nemojmo odmah posegnuti za većinskim rumunjskim već zamolimo naše ukućane, roditelje, bake da nam pomognu. To ne znači da nam rumunjski nije važan, naprotiv iznimno je važan jer živimo u ovoj zemlji u kojoj je rumunjski službeni. I trebamo ga naučiti što bolje, ispravnije. No svaki od njih ima svoje mjesto. To je ujedno i naša prednost, što od malih nogu učimo dva jezika. Što bolje znamo oba jezika lakše će nam biti učiti neke strane jezike, to su uostalom potvrdila i mnogobrojna znanstvena istraživanja. Stručnjaci tvrde da je znanje materinskog jezika vrlo važno pri formiranju mišljenja. Istraživanja su pokazala da osoba koja nije svladala svoj materinski jezik ima problema s učenjem ne samo drugih jezika, nego i s učenjem uopće.

Znati više jezika je velika prednost, bila je uvijek, a pogotovo sada. Višejezičnost je uostalom stvarnost u Europskoj Uniji kojoj pripadam. Jezična je raznolikost svakodnevna stvarnost Europske Unije i njezinih građana, znači i nas. Svakodnevno smo u kontaktu i radimo s govornicima drugih jezika, to je dio naše dnevne rutine.

Svaki je jezik važan, nositelj je identiteta i kulturnog nasljeđa zajednice koja ga koristi. Nestanak bilo kojeg jezika gubitak je i osiromašuje cjelokupni ljudski um i znanje, tvrde u UNESCO-u. Zato treba podsjetiti i na popis europskih jezika koji su u izumiranju (to su jezici kojima govore samo pojedini govornici, odnosno predstavnici starijih generacija, a te jezike mlađe generacije niti upotrebljavaju niti razumiju) ili su ugroženi (to su jezici koji se još upotrebljavaju, ali rijetko). Potrudimo se, svjesno, svaki dan da se ne nađemo i mi na popisu jezika koji izumiru. Zato ga moramo govoriti svaki dan, u svakoj situaciji i prenijeti ga mlađim naraštajima. ***Jer naš se materinski jezik, kao i svi ostali jezici, uistinu voli govorenjem!***

Maria Lațchici

dramske umjetnosti u Bukureštu i glumca, jednog od najpoznatijih rekaških ličnosti hrvatske narodnosti. Teta Ana je došla snaja u kuću i pomalo me zbunjuje kada u jednom trenutku našeg ljupkog razgovora otkriva da je Mađarica, jer hrvatskim jezikom barata jednostavnim prirodnošću. „Hrvatski sam naučila od tolike godine od kad sam ovde, u kući, ali sam umela već od kad sam išla u škulu, od mala – razjašnjava mi teta Ana – ali i na sokaku smo bili svi deca zajedno, i Šokci i Nemci i Mađari i svi smo naučili jedan od drugoga svačiji jezik.“

Pozdravili smo se od tete Ane i krenuli smo vijugavom Šokačkom stranom sve do ulice...Ivana Kožara (rum. Str. Ioan Cojar). Po slavnim šokačkom redatelju imenovane su, ovdje u Rekašu, ne samo jedna ulica u hrvatskom kvartu već i mjesni Dom kulture. Ovdje smo susreli (ja i profesorica Pelić) još jednu Hrvatice: Mariju Miheć (rođena Jankulov). „Ja sam Hrvatkinja iz dedevine – obraća mi se na šokačkom govoru gospođa Miheć – i moji roditelji i stari i prastari bili su Hrvati i ovdje su živeli. Sada na ovoj ulici žive još četiri obitelji, a nekada, i na levo i na desno bilo je puno Hrvata. Ja i Marica (Pelić) baš smo napravile jednu računicu ovi dani i smo ustanovile da smo 55, sa onima koji su ošli u inostranstvo. To su čisti Šokci. A onda imamo oni koji su kako je moja ćerka, polak Hrvatkinja, polak Rumunjka, to su više tako.“

Nešto kasnije, ponovno smo se sastali s gospođom Marom Miheć u rekaškom Domu kulture Ivan Kožar, ovoga puta da nam otkrije dio tradicije ovdašnjih Šokaca. Gospođa Mara je donijela sa sobom veliku i ukusnu šokačku gibanicu i domaće crno vino iz svojeg vinograda te ih je posložila na starom crvenom tkanom trpezniku, također šokačkom. „Gibanica se obično je na svi sveci i se pravi orom, makom i s čim svaki voli, s čim mož da napravi. Se pravi i za svadbe ili krštenja, ali mož to biti sasvim

normalan dan, kad svaki želi da je. Samo su naše žene Šokice znale ovo da napraviđu. A vino je od našega vinograda. Naši Hrvati su se bavili najviše vinogradom. I moj deda i moj tata su se bavili vinogradom i sad je vinograd ostao nama i mi beremo grožđe i pravimo vina. Pored vinograda šokci su još radili i u polju, sejali su kukuruza, žita i su ranili marve: krave, konji, prasci...“

Pored gibanica i prirodnog rekaškog vina, gospođa Mara nam je htjela prikazati i šokačku raskošnu tradicionalnu nošnju. Alesia i Marius, njezini unuci, ovom su prilikom obukli odjeću koja se čuva u ormaru i oblači se posebnim prilikama te koja se prenosi s generacije na generaciju.

„Devojke su imale roklje, mloge roklje – započela je na ljupkom šokačkom govoru svoje izlaganje gospođa Mara, ističući da je košulja koju je sada obukla njezina unuka nekoć ju je ona sama nosila, a prije toga pripadala je svojoj majci. Prije su nosile po pet šest roklja ispod, ali sada ne tako mlogo zato što su teške i ne se može. Priko košulje vezene su imale prusluk, svilenu roklju, kicelju belu i maramu na tri roglja sa lepom brošom. Na glavi su imale pletenice i cvetovi. A muški su imali bele gaće i čizme, košulju, prusluk sa dugmetima i čemer.“

Nisam ostao s dojmom, na kraju svog posjeta rekaškim Šokcima, da je njihov broj malen (iako me statistike u tom pogledu proturiječe!), jer su tragovi ovdašnje vrijedne zajednice posvuda vidljivi, a oni koji su ostali trude se svim snagama da te tragove nitko ne izbriše. „I dok je srca, bit će i Kroacije!“ rekao je u jednoj od svojih pjesama veliki hrvatski pjesnik Antun Gustav Matoš.

Daniel Lucacela

LIKOVNI NATJEČAJ DUGA 2019.

Međunarodni likovno-literarni natječaj Iserlohn - Essen - Lovas - Karaševo organizira se i ove školske godine, a rok za prijavu radova produljen je do kraja veljače. Natječaj na temu "Duga" raspisuje se za djecu Hrvata u iseljeništvu i djecu iz Hrvatske u dobi od 1. do 8. razreda osnovne škole. Izložba likovnih radova sudionika natječaja održat će se 15.

ožujka u Gradskoj galeriji u Iserlohn, 5. travnja u Lovasu te 11. i 12. travnja u Karaševu, u zgradi Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj.

Bit će nagrađena po tri likovna učenička rada u kategorijama od 1. do 4. razreda i od 5. do 8. razreda i tri literarna učenička rada u kategorijama od 1. do 4. razreda i od 5. do 8. razreda. Iločki kipar Ante Karačić, organizator ovog likovnog natječaja zajedno sa suprugom i slikaricom Anki-com, očekuje da će ovaj natječaj na temu "duga", poslije prošlogodišnje teme "Glagoljica u dječjem

oku i srcu", biti jedan od najboljih. Natječaj i izložba likovnih i literarnih radova hrvatskih učenika iz cijeloga svijeta održat će se u Njemačkoj, Hrvatskoj i Rumunjskoj pod pokroviteljstvom Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, a u suradnji internetskog portala Hrvatski glas Berlin, Matice hrvatske za Ruhrsko područje, Osnovne škole Zadarski otoci Zadar, Osnovne škole Lovas, Općina Lovas, Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj te Osnovne škole Karaševo.

Na ovogodišnji likovni natječaj javile su se i Osnovne škole iz Karaševa i Lupaka. Oko 100 radova poslali su mali umjetnici iz Karaševa i Lupaka u nadi da će biti nagrađeni, a njihovi radovi proglašeni među najboljima. Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj će 11. i 12. travnja ove godine organizirati u svom sjedištu izložbu najboljih dječjih likovnih i literarnih radova, a istom prilikom očekujemo dolazak vrsnih promicatelja dječjeg stvaralaštva, među kojima organizatore natječaja Ante i Anku Karačić, Josipa Horvata, predsjednika Croarta Subotica, načelnica Lovasa Tanja Cirba, te predstavnike Matice Iseljenika i Glasa Hrvatske.

Očekujemo vas u zgradi ZHR-a u što većem broju na izložbi najboljih dječjih radova!

Lina Tincul

LIMBA MEA MATERNĂ

Ziua Internațională a Limbii Materne este o sărbătoare ținută anual la 21 februarie în întreaga lume, cu scopul de a promova diversitatea lingvistică și culturală, precum și multilingvismul. Pentru toate minoritățile naționale, limba maternă este cea mai frumoasă limbă pe care și-o pot imagina.

Pentru a marca această zi, Departamentul pentru Relații Interetnice și-a propus să sărbătorească împreună cu minoritățile din România promovând limba maternă într-un mod extrem de plăcut. Astfel, anul acesta, DRI a propus realizarea unor filmulețe, prin care copiii și tinerii provenind din diferite comunități etnice ale României să prezinte un cuvânt din limba lor maternă care lor li se pare cel mai frumos, precum și motivul pentru care ar trebui învățată limba respectivă.

"Numele meu este Cerveniac Ateya. Fac parte din comunitatea croată și sunt elevă în clasa a XII-a la Liceul Bilingv Româno-Croat din localitatea Carașova. Împreună cu colegii mei participăm

la diverse evenimente organizate de către Uniunea Croaților din România. Eu consider că cel mai frumos cuvânt din limba croată este "nada" și care înseamnă speranță. Îl folosesc destul de des, pentru că mereu

sper la ceva mai bun, cum ar fi să reușesc în tot ceea ce îmi propun în viitor. Ca să conving o persoană să învețe limba mea maternă, în primul rând i-aș spune că este o limbă frumoasă și care poate oferi oportunitatea de a cunoaște persoane noi cu care poate lega prietenii de durată, posibilitatea de a-și extinde orizonturile și îi poate oferi multe șanse în viață" ne spune eleva Ateya Cerveniac din Carașova în filmulețul realizat cu sprijinul Uniunii Croaților din România, pentru pagina de Facebook a DRI.

Lina Tincul

U POSJET REKAŠKIM HRVATIMA

„I dok je srca, bit će i Kroacije!“ rekao je u jednoj od svojih pjesama veliki hrvatski pjesnik Antun Gustav Matoš.

Danas više poznat po svojim vinogradima, grad Rekaš spominje se prvi put u jednom ljetnom feudalnom putopisu iz 1319. godine. Hrvati Šokci bili su među prvim stanovnicima ovog naselja, za njih se vjeruje da su se doselili iz Babine Grede (Hrvatska) i okolice polovicom XVII. st.

Etnička skupina Šokaca naseljena je u granicama triju država: Hrvatske, Mađarske i Srbije. Najveći dio Šokaca živi na prostoru istočne Slavonije i zapadnog Srijema, a značajnija su njihova naselja smještena i sjevernije uz Dravu te u Bačkoj i Baranji. Smatra se da ime Šokac u užoj je vezi s vjerskom pripadnošću zapadnom kršćanstvu. Početkom XVIII. st. spominje se izraz „pošokčiti“ u smislu prevođenja na katoličku vjeru. Neki pak smatraju da ime Šokac dolazi od riječi šaka, od načina kako se katolici križaju rukom s pet prstiju, za razliku od kršćana pravoslavača koji se križaju s tri prsta. Pravoslavni Srbi tijekom XVIII. i XIX. st. Šokcima su nazivali sve susjedne katolike u Bosni, Slavoniji, Srijemu, Bačkoj i Baranji, ali i u Lici, čak i u Dalmaciji i na prostoru uže Srbije.

Donedavna je u Rekašu, u bivšoj kući povjesničara njemačke nacionalnosti Josepha Stitzla, djelovao muzej gdje je bila izložena vrijedna i iznimno bogata zbirka starih fotografija, koja prikazuju ličnosti mjesne zajednice, vrijedne eksponate starih narodnih nošnji te stare namještaje i seljačke kućanske

predmete koje su nekoć pripadale svim etničkim skupinama. Jer u Rekašu žive Hrvati, Mađari, Nijemci, Rumunji, Srbi i, najnovije, Romi, jedan šaroliki skup višetničkog i višekonfesionalnog društva koji može služiti kao primjer zajedničkog suživota u Rumunjskoj.

Ovdje, u rekaškom muzeju, u fotografijama obuhvaćen je i dijelić novije povijesti mjesne hrvatske zajednice.

„Sve što ima ovdje premjestit će se u Dom kulture jer tamo ima više prostora i novija je zgrada od ove tu – kaže rekaška profesorica vjeronauka hrvatskog porijekla, Marica Pelić, koju sam zamolio da nam ispričava priču ovdašnjih Šokaca, odnosno kako

su nekada živjeli Hrvati u ovom dijelu Rumunjske te kako je stanje ove zajednice danas. Prvi koji su došli na ovo tlo gdje se sad nalazi Rekaš – nastavit će Marica Pelić – bili su Hrvati. Bilo je to za vrijeme turske okupacije, negdje polovicom 17. vijeka. Poslije Hrvata su došli Nijemci, pa Mađari, pa, najzad, Rumunji. Najprije kada su došli Hrvati nastanili su se pored Begeja. Zato se i zove Rekaš jer mu ime dolazi od rijeke Begej. Ali kako je Begej često puta izašao iz svog korita krenuli su prema brdu, jer je naselje Rekaš malo brdovito, pa su tamo, kaže legenda, našli jednu staru crkvu koju su je, vjerojatno, sagradili Bugari, kada su u jednom valu prošli ovuda u 14. stoljeću. I tamo su, pored te stare crkve, počeli Hrvati graditi kuće, a uz kuće su gradili ulice i sokaci. Zato su nam ulice u Šokačkoj strani i sokaci vijugavi “

Kroz cijelo 19. stoljeće sve do 1950. godine Hrvati su imali svoju „šokačku škulu“ i razvijen kulturno-prosvjetni rad.

„Druge polovine 19. stoljeća rekaški se Hrvati počinju organizirati u kulturna društva. Početak je bio 1888. godine kada se osnovalo Šokačko pjevačko društvo, koje je tada brojalo 44 člana, a prvi predsjednik društva je bio Ivan Jankulov Celan. Za vrijeme Prvog svjetskog rata društvo nije djelovalo, ali zato ga je Joca Čosić opet obnovio 1920. godine. Misionar Petar Vlašić bilježio je 1928. godine, prilikom njegovog posjeta Rekašu, da je bio oduševljen kada su ga na vratima crkve dočekali hrvatskom narodnom pjesmom.“ – doznajem još od moje sugovornice.

Od nekadašnje brojne hrvatske zajednice,

koja nam se sa žučkastih zidova muzeja ponosno i veselo otkrivala u crno-bijelim tonovima, danas je ostalo samo nekoliko desetina Šokaca. Dosta njih je dalo svoj život i u dvama svjetskim ratovima (37 mladih poginulih u Prvom svjetskom ratu, odnosno 9 mladih u Drugom svjetskom ratu), a njihova su imena uklesana na kamenom spomeniku heroja u središnjem parku Rekaša.

„Više Hrvata ima sad ovdje nego što su vani – nastavlja priču profesorica Pelić kada smo stigli ispred ulaza rekaškog groblja. Na ulici dužoj kao sam Rekaš nekada su, i s jedne, i s njezine druge strane živjeli Šokci, a danas jedva da ih ima u tri ili četiri kuća. Njihov broj je spadao godinama. Najviše ih je bilo 1700, kako sam ja pronašla u zapisima, 1880. godine. Bilo je čak 200 brojeva šokačkih kuća, a sada ih ima oko 20. Razlozi smanjenja tog broja su bili u starijim godinama zarazne smrtno bolesti kao kolera, pa boginje koje su ubijale malu djecu, a u novije vrijeme mješoviti brakovi (najviše s Rumunjima) kroz kojih se gubio hrvatski identitet i migracije u druge države kao SAD, Argentina i Švedska.“

Na svu sreću, novo vrijeme nije stiglo još potpuno izbrisati tragove bogate hrvatske prošlosti jer „Šokačka strana“, takozvani kvart gdje su mahom živjeli ovdašnji Hrvati u Rekašu, još uvijek pamti kako je nekada izgledalo staro šokačko ognjište. Tu i tamo, opkoljene pravokutnim zgradama novijeg doba, još uvijek se na nogama drže tradicionalne šokačke kuće. U jednoj takvoj kući s tornjakom (vanjskim hodnikom) od drvenih dereka, sa štalom za marvu, s kotarkom (mjesto ispod krova gdje se drži kukuruz), svinjcem i bunarom na stari način izgrađenim, veselo nas je primila osamdesetogodišnja teta Ana Stanić. Kaže da je kuća nekada pripadala roditeljima Ivana Kožara, znamenitog dramskog redatelja, sveučilišnog profesora